
Kronika * Chronicle * Хроника

IŠRINKTI NAUJI LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS ŽEMĖS ŪKIO IR MIŠKŲ MOKSLŲ SKYRIAUS NARIAI EKSPERTAI

2001 m. birželio 21 d. Lietuvos mokslų akademijos Biologijos, medicinos ir geomokslų bei Žemės ūkio ir miškų mokslų skyrių jungtiniame visuotiniame susirinkime Lietuvos mokslų akademijos nariais ekspertais buvo išrinkti: habilituotas daktaras Zenonas Dabkevičius (agronomija) ir profesorius habilituotas daktaras Algirdas Jonas Raila (žemės ūkio ir aplinkos inžinerija).

ZENONAS DABKEVIČIUS gimė 1954 m. Rašenių rajone, Kupsčiuose. 1976 m. baigė Lietuvos žemės ūkio akademijos (universiteto) Agronomijos fakultetą. 1976–1979 m. dirbo Lietuvos žemdirbystės institute jaunesniuoju moksliniu bendradarbiu. 1979–1984 m. buvo šio instituto aspirantas. 1984–1985 m. dirbo Lietuvos žemdirbystės instituto Augalų apsaugos sektoriaus vedėju, 1985–1992 m. – Fitopatologijos sektoriaus vedėju, 1992–1997 m. – direktoriaus pavaduotoju mokslui, o nuo 1997 m. yra šio instituto direktorius. Be to, nuo 1996 m. jis dirba Lietuvos žemės ūkio universitete docento pareigose, o nuo 2000 m. yra Šiaulių universiteto Fizikos fakulteto Aplinkotyros katedros profesorius (antrinės pareigos). Žemės ūkio mokslų kandidato (daktaro) disertaciją apgynė 1985 m., o habilituoto daktaro – 1995 m. Tobulinosi 1993 m. studijų turuose Ozegono ir Kanzaso universitetuose (JAV) bei 1995 m. Didžiojoje Britanijoje.

Habil. dr. Z. Dabkevičiaus pagrindinė mokslo sritis – fitopatologija, o mokslinės veiklos kryptis – varpinių augalų ligos, jų plitimo dėsningumai ir kontrolė. 1976–1993 m. jis ištyrė svarbiausias daugiamečių žolių grybines ligas ir parengė apsaugos priemonių rekomendacijas. Nuo 1994 m. tiria svarbiausias vasarinių ir žieminių javų grybines ligas ir rengia konkrečias integruotas augalų apsaugos priemonių rekomendacijas. Nuo 1995 m. jis su Danijos augalininkystės ir dirvožemio instituto mokslininkais atlieka tyrimus, kurių tikslas – paruošti kompiuterizuotas augalų apsaugos nuo ligų ir kenkėjų priemonių sistemas ir įdiegti gamyboje. Pagrindiniai moksliniai rezultatai pasaulio mokslo visuomenei buvo pristatyti

16 tarptautinių simpoziumų, kongresų, konferencijų ir 15 mokslinių konferencijų Lietuvoje.

Remdamasis atliktų tyrimų rezultatais, habil. dr. Z. Dabkevičius vienas ir su bendraautoriais paskelbė per 125 mokslinius straipsnius recenzuojamuose ir kituose moksliniuose leidiniuose, per 50 mokslo populiarinimo straipsnių periodiniuose leidiniuose. Jis yra leidinių „Augalų apsaugos agronomo žinynas“ (1984 m.), „Lietuvos zoninės žemdirbystės sistemos“ (1987 m.), „Agrotechnika ūkininkui“ (1991 m.), „Augalų apsauga ūkininkams“ (1993 m.) ir kitų knygų bendraautoris. Pagrindiniai tyrimų rezultatai realizuoti 15 parengtų rekomendacijų žemės ūkio gamybai plėtoti. Dirba doktorantūros komitetuose, vadovauja doktorantams ruošiant disertacijas.

Habil. dr. Z. Dabkevičius yra Lietuvos žemdirbystės instituto mokslo darbų „Žemdirbystė“ redakcinės kolegijos pirmininkas, Lietuvos mokslų akademijos žurnalo „Žemės ūkio mokslai“, Indijos mokslo žurnalo „Research on crops“ redakcinių kolegijų narys. Jis yra Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus Agronomijos sekcijos pirmininko pavaduotojas, Lietuvos žemdirbystės instituto, Lietuvos žemės ūkio universiteto, Žemės ūkio mokslo tarybų narys, Lietuvos fitopatologų draugijos pirmininko pavaduotojas.

ALGIRDAS JONAS RAILA gimė 1943 m. Pakruojyje. 1967 m. baigė Lietuvos žemės ūkio akademiją (universitetą) ir įgijo inžinieriaus mechaniko specialybę. Iš pradžių dirbo asistentu, 1970–1973 m. buvo Lietuvos žemės ūkio akademijos aspirantas, nuo 1974 m. – Lietuvos žemės ūkio akademijos (universiteto) vyresnysis dėstytojas, nuo 1978 m. – docentas, nuo 1996 m. – profesorius, Žemės ūkio produktų laikymo ir perdirbimo technologijos tyrimų laboratorijos vedėjas. Technikos mokslų kandidato (daktaro) disertaciją apgynė 1974 m., habilituoto daktaro – 1995 m. Profesoriaus pedagoginis mokslinis vardas jam buvo suteiktas 1996 m.

Prof. habil. dr. A. J. Railos pagrindinė mokslinės veiklos kryptis – aplinkos inžinerija ir kraštotvarka, mechanikos inžinerija. Daug dėmesio jis skiria augalininkystės produktų konkurencingumo didinimo tyrimams. Sukūrė augalininkystės produktų laikymo

sluoksnyje vykstančių termoenergetinių procesų matematinis modelius, sukūrė ir išbandė mikroprocesorinį termoenergetinių procesų valdiklį, gamyboje patikrino sandėlių ventilacijos naujų sistemų modulinio projektavimo principus. Tokios technologijos jau funkcionuoja daugelyje šalies įmonių, kooperatyvų, ūkių. 1997–1999 m. vadovavo mokslinių tyrimų programai „Gamybinių pastatų naujų technologinių sprendimų ir rekonstrukcijos, naudojant vietines medžiagas, principai“. Yra tyrimų grupės, dirbančios kompleksinį mokslinį darbą „Medžiagų emisijos į aplinką procesų tyrimai gyvulininkystėje“, vykdančios tyrimus su Vokietijos Hohenheimo universiteto mokslininkais, vadovas. Be to, kai kuriuos aplinkos inžinerijos tyrimus, pagal bendrą programą, atlieka su Švedijos žemės ūkio universitetu.

Savo atliktų tyrimų rezultatus prof. habil. dr. A. J. Raila skelbia mokslinėse publikacijose. Vienas ir su bendraautoriais parašė 18 vadovėlių ir moky-

mo priemonių studentams, paskelbė per 85 mokslines ir mokslo populiarinimo publikacijas Lietuvos ir užsienio leidiniuose, sukūrė kelias originalias kompiuterines programas. Remdamasis tyrimų duomenimis, parengė ir skaitė pranešimus daugelyje tarptautinių ir Lietuvoje organizuotų mokslinių konferencijų. Organizavo seminarus gamybininkams – žemės ūkio konsultantams, specialistams, ūkininkams.

Prof. habil. dr. A. J. Raila daug dėmesio skiria kadrų ruošimui. Jis yra šešių doktorantūros komitetų natys, dviejų doktorantų darbo vadovas. Jam vadovaujant trys doktorantai paruošė ir apgynė daktaro disertacijas. Be to, jis yra žurnalo „Žemės ūkio inžinerija“ redakcinės kolegijos narys, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo ekspertas, Lietuvos žemės ūkio universiteto tarybos mokslo komisijos narys, Žemės ūkio inžinerijos fakulteto tarybos mokslo komisijos pirmininkas.

Akad. Juozas Lazauskas